

Ouderkenmerken in Relatie tot het Inzetten van Media als Oppas
Joke Baars, Peggy Berkers, Lisette Dollekamp en Juliët Verhees
Universiteit Utrecht

Cursus: Thesis Pedagogische Wetenschappen

Cursuscode: 200600042

Deelopdracht 4: BA thesis

Naam werkgroep docent: H. Vossen

Naam: J. W. Baars, P. Berkers, L. Dollekamp, & J. Verhees

Studentnummer: 5774500, 5763878, 5709598 & 5856027

Werkgroep: 10

Subgroep: 2

Datum: 20 juni 2016

Abstract

In the present era media is everywhere, the variety of devices to enter media are enormous. It is unthinkable that children will grow up without any influences of media. It is suggested that too much use of media can lead to different effects such as behavioural problems. There is an issue regarding lack of exercise, however it is reported that there could also be a gain of knowledge and skills about technology, language and maths. As a result of the wide range of media, children's interest and use of media, parents can easily use this resource as a babysitter for children. When parents do their chores it can be a way of occupying the children. The current study examined 301 parents to analyse the relationship between parent characteristics and the use of media as a babysitter for children; age range four to twelve. Parenting characteristics that were analysed by a digital questionnaire, were positive attitudes of the parent against media; age of the parent, education of the parent and the amount of working hours of the parent. Results revealed that there is a relationship between positive attitudes against media and using media as a babysitter. The amount of hours, education and the age of the parent has no significant relationship with using media as a babysitter. Furthermore, covariates that are used in this study (age of the child and parenting stress) show more relation with using media as a babysitter. Parental characteristics showed no significant relationship with the use of media as a babysitter. Research suggests that characteristics in the child itself are probably more determinant to predict the use of media as a babysitter.

Keywords: media, babysitter, parent characteristics

De Relatie Tussen Ouderkenmerken en Het Inzetten Van Media Als Oppas Bij Kinderen

Media heeft zich door de jaren heen razendsnel ontwikkeld en is tevens steeds meer een deel van de maatschappij geworden. In een relatief korte tijd zijn naast radio en televisie onder andere het internet, spelcomputers, tablets en mobiele telefoons met bijbehorende applicaties en social media beschikbaar. Door de razendsnelle ontwikkeling gaat media ook een steeds belangrijker rol spelen binnen het gezin (Vossen, Piotrowski, & Valkenburg, 2014). Bijna alle huishoudens in Nederland zijn voorzien van media en het is dan ook ondenkbaar dat kinderen en jongeren opgroeien zonder deze middelen (CBS, 2013).

Ouders hebben steeds meer vragen en twijfels rondom het mediagebruik van hun kinderen. Ze vragen zich af of ze wel goed handelen in het mediagebruik en twijfelen over het feit of mediagebruik schadelijk of juist positief is voor kinderen (Rideout, Hamel, & Kaiser family foundation, 2006). In de afgelopen jaren is er veel onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen van het mediagebruik van kinderen. Kinderen die veelvuldig blootgesteld worden aan media kunnen problemen vertonen op verschillende gebieden. Zo kan blootstelling aan gewelddadige media ervoor zorgen dat een kind agressiever of gewelddadiger gedrag vertoont (American Academy of Pediatrics, 2009; Coker et al., 2015). Daarnaast kunnen kinderen die veel gebruik maken van media mogelijk last krijgen van nachtmerries, angstige gevoelens (American Academy of Pediatrics, 2009), een laag zelfbeeld (American Academy of Pediatrics, 2001) en hyperactief gedrag (Séguin & Klimek, 2015). Tevens kan regelmatig gebruik van media ervoor zorgen dat kinderen minder bewegen en minder sociale contacten hebben, waardoor er mogelijk overgewicht (American Academy of Pediatrics, 2001; Brown & Winterspoon, 2002) en verminderde sociale vaardigheden kunnen ontstaan (Pagani, Fitzpatrick, Barnett, & Dubow, 2010). Anderzijds kan mediagebruik van kinderen ook positieve ontwikkelingen met zich mee brengen. Zo leren ze vaardigheden voor het gebruik van media en taal- en rekenvaardigheden (Rideout et al., 2006).

Media wordt, vooral bij jongere kinderen, door ouders op verschillende manieren ingezet. Dit kan bijvoorbeeld zijn voor entertainment en educatieve doeleinden (Rideout et al., 2006), maar ook als 'oppas' (Beyens & Eggermont, 2014). Media wordt gebruikt als oppas voor situaties waarin kinderen bezig en/of rustig gehouden dienen te worden door middel van media (Beyens & Eggermont, 2014). Er zijn verschillende redenen die ouders benoemen voor het inzetten hiervan. Een van de redenen voor het inzetten van media als oppas is het kalmeren van hun humeurige kind en het begeleiden van het kind om naar bed te gaan (Zimmerman & Christakis, 2007). Daarnaast wordt het inzetten van media als oppas ook als toezicht gebruikt. Ouders beschrijven dat ze hun kinderen niet zonder toezicht buiten of binnen kunnen laten spelen, waardoor media een gemakkelijke uitkomst is. Tevens vinden ouders het belangrijk om tijd voor zichzelf te hebben of rustig het huishouden te

doen, wat betekent dat ze hun kinderen voor een televisieprogramma of dvd zetten (Götz, Bachmann, & Hofmann, 2007; Rideout et al., 2006).

Factoren die mogelijk gerelateerd zijn aan het inzetten van media als oppas zijn de individuele kenmerken van een ouder. Met individuele kenmerken van de ouder worden de demografische gegevens van een ouder bedoeld, zoals leeftijd, geslacht en opleidingsniveau (Nikken & Schols, 2015). Dit onderzoek zal zich richten op de ouderkenmerken leeftijd, opleidingsniveau, aantal arbeidsuren en attitude van ouders. Met de attitude van ouders worden de gedachten en gevoelens van ouders ten opzichte van mediagebruik van hun kinderen bedoeld. Er is bekend dat de attitude van ouders een voorspeller is voor het inzetten van media als oppas. Ouders met een positieve attitude ten opzichte van media zetten vaker de televisie in als oppas dan ouders met een negatieve attitude ten opzichte van media (Beyens & Eggermont, 2014; Götz et al., 2007). Tevens is opleidingsniveau een voorspeller voor het inzetten van media als oppas. Laagopgeleide ouders zetten vaker televisie in als oppas dan hoogopgeleide ouders (Beyens & Eggermont, 2014; Götz et al., 2007). Minder onderzoek is gedaan naar de relatie tussen het aantal arbeidsuren en het inzetten van media als oppas. Wel is er bekend dat er in gezinnen met parttime werkende vaders minder televisie gekeken wordt dan in gezinnen met werkloze en gepensioneerde vaders (Anand & Krosnick, 2005). De leeftijd van ouders en het inzetten van media als oppas is ook weinig onderzocht. Wel blijkt dat de helft van jonge ouders stress ervaart, wat maakt dat ze het kind meer televisie laten kijken (LePlatte, Rosenblum, Stanton, Miller, & Muzik, 2012; Secombe, 2000; Walton, Simpson, Darlington, & Haines, 2014). Dit onderzoek zal zich richten op ouders met kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar oud. Hiervoor is gekozen, omdat ouders met kinderen in deze leeftijdscategorie nog voor een groot deel het mediagebruik van hun kinderen bepalen. Kinderen ouder dan 12 jaar zijn hier autonoom in (Rideout et al., 2006; Vandewater et al., 2007).

Het grote aanbod van media zorgt voor een groei in het mediagebruik van kinderen. Vooral de context, bij kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar, is bepalend voor de hoeveelheid media waaraan kinderen worden blootgesteld. Ouders bepalen bijvoorbeeld wat, wanneer en hoe media wordt gebruikt of ingezet. Doordat kinderen media vooral leuk vinden is het makkelijk om in te zetten als vorm van vermaak of oppas. Overmatig mediagebruik kan diverse gevolgen hebben, waaronder negatieve gevolgen op het gedrag van het kind. Door het vroegtijdig kunnen herkennen, van ouders die mogelijk risico lopen op het overmatig inzetten van media, kan hier tijdig op worden ingespeeld. Media is niet per definitie slecht, maar veelvuldig gebruik van media kan wel tot eventuele negatieve gevolgen lijden. Kinderen die het risico lopen om veelvuldig blootgesteld te worden aan media kunnen hierbij gelokaliseerd worden op basis van individuele kenmerken van ouders. Wetenschappelijke kennis over het mediagebruik van kinderen gaat vooral over het kind zelf en de positieve en negatieve gevolgen van media. De rol die de context hierin speelt is nog

minder onderzocht. De context is echter van groot belang bij een opgroeiend kind. Door het onderzoeken van ouderkenmerken, die een rol spelen bij het inzetten van media als oppas, ontstaat er een completer beeld van de factoren die hiermee samenhangen.

Vanuit de eerder genoemde literatuur is er een centrale vraagstelling opgesteld. De centrale vraagstelling in dit onderzoek is: In hoeverre is er een relatie tussen ouderkenmerken en het inzetten van media als oppas voor hun kind(eren) in de leeftijd van 4 tot 12 jaar? De centrale vraagstelling zal opgesplitst worden in vier deelvragen. De eerste deelvraag is: In hoeverre is er een relatie tussen attitude van ouders ten opzichte van media en het inzetten van media als oppas voor hun kind(eren) in de leeftijd van 4 tot 12 jaar? De tweede deelvraag is: In hoeverre is er een relatie tussen de leeftijd van de ouder en het inzetten van media als oppas voor hun kind(eren) in de leeftijd van 4 tot 12 jaar? De derde deelvraag is: In hoeverre is er een relatie tussen het aantal arbeidsuren van een ouder en het inzetten van media als oppas voor hun kind(eren) in de leeftijd van 4 tot 12 jaar? En als laatste de vierde deelvraag is: In hoeverre is er een relatie tussen het opleidingsniveau van de ouder en het inzetten van media als oppas voor hun kind(eren) in de leeftijd van 4 tot 12 jaar?

Het onderzoek is gebaseerd op de 'Uses and Gratifications Theory' (UGT). De theorie veronderstelt dat mensen televisie gebruiken om in hun individuele wensen en behoeften te voldoen. Volgens de theorie moet een persoon zijn eigen wensen en behoeften kennen en aan de hand hiervan media keuzes maken. Vanuit de theorie zou er dus gezegd kunnen worden dat ouders hun kinderen televisie laten kijken om in hun eigen behoeften te voldoen (Aubrey et al., 2012).

Vanuit de UGT en eerder onderzoek kan er verwacht worden dat er een relatie is tussen ouderkenmerken en het inzetten van media als oppas. Uit onderzoek blijkt dat hoe positiever de attitude van ouder is ten opzichte van media, hoe vaker media ingezet wordt als oppas. Er kan voor de eerste deelvraag verwacht worden dat er een positieve relatie is tussen de positieve attitude van ouders ten opzichte van media en het inzetten van media als oppas. De hypothese voor de deelvraag is op de volgende manier weergegeven: H1: Een positieve attitude van ouders ten opzichte van media is positief gerelateerd aan het vaker inzetten van media als oppas.

Tevens blijkt uit onderzoek dat jonge ouders vaker hun kind televisie laten kijken dan ouders die ouder zijn. Dit kan mogelijk een verband hebben met het inzetten van media als oppas. Er kan voor deelvraag twee verwacht worden dat er een negatieve relatie is tussen de leeftijd van ouders en het inzetten van media als oppas. De hypothese voor de deelvraag is: H2: De leeftijd van de ouder is negatief gerelateerd aan het inzetten van media als oppas.

Daarnaast blijkt uit onderzoek dat er in gezinnen met parttime werkende vaders minder televisie gekeken wordt dan in gezinnen met werkloze en gepensioneerde vaders. Dit

heeft mogelijk een verband met het inzetten van media als oppas. Bij de derde deelvraag kan er verwacht worden dat er een positieve relatie is tussen het aantal arbeidsuren van een ouder en het inzetten van media als oppas. De hypothese voor de deelvraag is op de volgende manier weergegeven: H3: Het aantal arbeidsuren van een ouder is positief gerelateerd aan het vaker inzetten van media als oppas.

Tenslotte wordt er verondersteld dat het opleidingsniveau een voorspeller is voor het inzetten van media als oppas. Laagopgeleide ouders zetten vaker media in als oppas dan hoogopgeleide ouders. Voor deelvraag vier wordt er verwacht dat er een negatieve relatie is tussen het opleidingsniveau van de ouder en het inzetten van media als oppas. De hypothese voor de deelvraag is: H4: Het opleidingsniveau van de ouder is negatief gerelateerd aan het vaker inzetten van media als oppas.

Methode

Design

Het onderzoek betreft een kwantitatief onderzoek. De onderzoeksvraag is beantwoord door middel van een cross-sectioneel design, waarbij de data is verzameld door middel van een digitale vragenlijst. De kosten bij dit type onderzoek bleven laag, omdat de participanten eenmalig op een eenvoudige en snelle wijze werden benaderd en ondervraagd. Verder was dit onderzoek milieuvriendelijk en tijds- en kostenefficiënt (Yun & Trumbo, 2000).

Steekproeftrekking

Er hebben in totaal 301 participanten meegedaan aan het onderzoek. Negen participanten voldeden niet aan de onderzoekscriteria van de leeftijd van het kind, waardoor ze niet zijn meegenomen in het onderzoek (n=292). De data is verkregen door middel van een sneeuwbalsteekproef. Binnen persoonlijke netwerken en werkrelaties zijn ouders benaderd voor deelname aan het onderzoek. Aan ouders is gevraagd of zij de digitale vragenlijst door wilden sturen naar andere ouders die ook binnen de doelgroep vielen en mogelijk wilden deelnemen aan het onderzoek.

Dataverzameling

De vragenlijst die door de participanten is ingevuld bestond uit likertschalen en schaalvragen. Deze zijn gebaseerd op schalen van verschillende niet gestandaardiseerde vragenlijsten aangezien er nog weinig gevalideerde vragenlijsten bestaan omtrent het media gebruik bij jonge kinderen. De participanten hebben zelf het moment van afname bepaald. Zij werden voor de start van de afname ingelicht over de inhoud van de vragenlijst en de context waarin het onderzoek zich afspeelde. Hierin werd onder andere toegelicht dat de gegevens anoniem werden verwerkt en bij akkoord de participanten toestemming gaven om de ingevulde vragenlijst te gebruiken voor onderzoeksdoeleinden alleen. Alle gegevens kwamen automatisch terecht in een centraal databestand, waaruit de onderzoekers de benodigde informatie per onderzoeksvraag selecteerden.

Metingen

Binnen het huidige onderzoek is er gekeken naar vijf constructen namelijk, mediagebruik als oppas, positieve attitude, opleidingsniveau, opvoedstress en demografische variabelen. Onder de demografische variabelen vallen de leeftijd van de ouder, de leeftijd van het kind en arbeidsuren. Daarnaast zijn er twee covariaten meegenomen in de analyse, namelijk leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder.

Mediagebruik als oppas. Het construct 'mediagebruik als oppas' bestaat uit tien items. Deze items komen van een bestaande vragenlijst van Beyens en Eggermont (2014). Deze bestaande vragenlijst is specifiek ontworpen voor televisie gebruik, maar door aanpassingen ook bruikbaar om het algemene media gebruik te onderzoeken. Participanten werden gevraagd om op een vijfpuntsschaal van 1 (nooit) tot 5 (heel vaak) antwoord te geven op vragen over het mediagebruik. Eén van de vragen die werd gesteld was: "Hoe vaak laat u uw kind media gebruiken zodat u dan een rustmoment heeft voor uzelf?".

Attitude. Het construct 'attitude' bestaat uit 8 items. Deze items komen van een bestaande vragenlijst van Nikken en Schols (2015). Om de attitude van de ouder ten opzichte van mediagebruik te meten, is gebruik gemaakt van een vijfpuntsschaal. De antwoordmogelijkheden varieerden van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens). Eén stelling die werd gesteld was: "Media gebruiken kan goed zijn voor zijn/haar ontwikkeling".

Opleidingsniveau. Het construct 'opleidingsniveau' bestaat uit 1 item waarbij de ouder door middel van een zevenpuntsschaal moet aangeven welk opleidingsniveau hij/zij heeft gevolgd. De antwoordmogelijkheden waren 1 (Lagere school/basisschool), 2 (LBO, VBO, (LTS, LHNO)), 3 (VMBO-T/MAVO/HAVO 1-3), 4 (HAVO/VWO/MBO), 5 (Propedeuse van HBO of Universiteit), 6 (Universiteit doctoraal of Master) en 7 (Universiteit + promotie of specialistische Post Doctorale opleiding).

Opvoedstress. Het construct 'opvoedstress van de ouder' wordt meegenomen als covariaat omdat verwacht wordt dat ouders die veel stress ervaren in de opvoeding meer media zullen inzetten (LePlatte, Rosenblum, Stanton, Miller, & Muzik, 2012; Seccombe, 2000; Walton, Simpson, Darlington, & Haines, 2014). Vijf items uit de vragenlijst zijn gebruikt om de opvoedstress bij ouders te meten. Deze items zijn afkomstig van de Nijmeegse Ouder Stress Index (De Brock, Vermulst, Gerris & Abidin, 1992). Een vijfpuntsschaal is gebruikt met antwoordmogelijkheden die variëren van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens). Eén van de vragen was "Ik heb vaak het gevoel dat ik de dingen niet zo goed aankan".

Demografische variabelen. Het construct 'demografische variabelen' bestaat uit drie onderdelen namelijk de leeftijd van de ouder, de leeftijd van het kind en arbeidsuren. De leeftijd werd gemeten in jaren en arbeidsuren in uren. De leeftijd van het kind is meegenomen als covariaat, omdat er wordt verwacht dat de leeftijd van het kind invloed

heeft op het inzetten van media als oppas, doordat jongere kinderen meer bezig gehouden moeten worden (Götz et al., 2007).

Validiteit

Op diverse wijzen is getracht de interne en externe validiteit van dit onderzoek te waarborgen. Om de interne validiteit te meten zijn er factoranalyses uitgevoerd. Voor de afhankelijke variabele mediagebruik als oppas is er gekozen voor een oblique rotatie methode (promax), omdat er een correlatie verwacht werd tussen de factoren. Echter kwam duidelijk naar voren dat de vragen over mediagebruik als oppas uit drie factoren bestonden, het inzetten van media als oppas vanuit een functionele motivatie, emotionele motivatie en ter voorkoming van verveling van het kind. Deze drie factoren hebben een eigenwaarde groter dan 1. De scree plot toont echter één duidelijke factor. De drie factoren samen verklaren 47,74% van de variantie. Het onderscheid in de verschillende soorten mediagebruik was niet relevant voor het onderzoek, om die reden is er gekozen om alle tien de vragen onder één noemer te zetten, namelijk mediagebruik als oppas. Hierdoor werd de verklaarde variantie 33,71%.

Tevens is er voor de onafhankelijke variabele attitude van ouders ten opzichte van mediagebruik een factoranalyse uitgevoerd. Er is gekozen voor een orthogonale rotatie methode (varimax), omdat er geen correlatie verwacht werd tussen de factoren. Uit de factoranalyse komen duidelijk twee factoren naar voren, namelijk positieve attitude en negatieve attitude van de ouder. Beide factoren hebben een eigenwaarde groter dan 1. In de scree plot is tevens een duidelijke knik te zien na de twee factoren en samen verklaren ze 48,16% van de verklaarde variantie. Om de deelvraag te beantwoorden is er gekozen om alleen te kijken naar de factor 'positieve attitude'. De verklaarde variantie van positieve attitude is 54,56%.

Voor de covariaat opvoedstress is gebruik gemaakt van een oblique rotatie methode (promax), omdat er een correlatie verwacht werd tussen de factoren. Uit de factoranalyse komt duidelijk één factor naar voren wat wordt bevestigd door de scree plot. De verklaarde variantie van opvoedstress is 62,37%.

De externe validiteit van dit onderzoek is daarentegen groot wegens het grote aantal participanten. Doordat de participanten op verschillende wijzen benaderd zijn ontstond er een heterogene groep. Wat de validiteit van het onderzoek mogelijk heeft verminderd, is het feit dat er een sneeuwbalsteekproef is gebruikt voor de dataverzameling, dit vermindert de generaliseerbaarheid van dit onderzoek.

Betrouwbaarheid

Doordat de huidige studie een cross-sectioneel onderzoek betreft, zijn metingen niet herhaald en daardoor minder betrouwbaar. Wat de betrouwbaarheid echter heeft vergroot is het feit dat alle participanten dezelfde vragenlijst met dezelfde items hebben ingevuld. Om de betrouwbaarheid statistisch te meten is er een betrouwbaarheidsanalyse

uitgevoerd. De betrouwbaarheidsanalyse voor mediagebruik als oppas heeft een Cronbach's *alpha* van 0,79. Dit is voldoende betrouwbaar. Bij nader onderzoek van de vragenlijst blijkt dat de Cronbach's *alpha* zou toenemen tot 0,81 bij verwijdering van item 8: 'Hoe vaak laat u uw kind media gebruiken zodat uw kind zich niet gaat vervelen in de auto of het vliegtuig'. Deze minimale verhoging is geen reden geweest tot verwijdering, omdat deze vraag wel duidelijk gericht is op het inzetten van media als oppas. Zodoende zijn alle tien items behouden en gebruikt in de analyse. Vervolgens is er een betrouwbaarheidsanalyse uitgevoerd voor positieve attitude. Hieruit komt een Cronbach's *alpha* van 0,67. Bij verwijdering van item 8: 'Door het gebruik van media kunnen kinderen ontspannen' nam de Cronbach's *alpha* toe tot 0,71. Dit is voldoende betrouwbaar. De betrouwbaarheid van de covariaat opvoedstress heeft een Cronbach's *alpha* van 0,84. Dit is voldoende betrouwbaar.

Resultaten

Beschrijvende Statistiek

In Tabel 1 is een overzicht weergegeven van de gemiddelden, standaarddeviaties en Pearson correlaties tussen de variabelen in de analyses. Uit de tabel is af te lezen dat er significante positieve correlaties zijn tussen mediagebruik als oppas en de mate van opvoedstress en de positieve attitude van ouders. Dit houdt in dat ouders die meer opvoedstress ervaren en ouders die positief tegen mediagebruik aankijken, meer media inzetten als oppas. Tevens zijn er significante negatieve correlaties gevonden tussen mediagebruik als oppas en de leeftijd van het kind en de leeftijd van de ouder. Dit geeft aan dat er meer media wordt ingezet naarmate een kind jonger is en wanneer de ouder jonger is. Er zijn geen significante correlaties gevonden tussen media als oppas en de arbeidsuren van de ouder en het opleidingsniveau van de ouder.

Tabel 1

Gemiddelden, standaarddeviaties, en Pearson Correlatiecoëfficiënten (n = 292)

	<i>M</i>	<i>SD</i>	1	2	3	4	5	6
1. Media als oppas	1,73	0,49	-					
2. Positieve attitude	1,52	0,55	0,16**	-				
3. Leeftijd ouder	39,03	5,61	-0,15**	0,07	-			
4. Arbeidsuren	25,07	1,54	0,05	0,25**	0,09	-		
5. Opleidingsniveau	5,27	1,42	0,04	0,09	0,06	0,18**	-	
6. Leeftijd kind	7,72	2,48	-0,23**	-0,01	0,53**	-0,06	-0,18*	-
7. Opvoedstress	1,52	0,55	0,39**	0,01	0,02	-0,12*	0,01	0,03

Noot. * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$.

Relatie tussen Positieve Attitude van Ouders en het Inzetten van Media als Oppas

Hypothese 1 veronderstelt dat er een positieve relatie bestaat tussen de positieve attitude van de ouder ten opzichte van media en het inzetten van media als oppas. De hypothese is getoetst met behulp van een multiple regressie. Hierbij is media als oppas de afhankelijke variabele en is de positieve attitude van de ouder de onafhankelijke variabele. Leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder zijn covariaten. Dit is gedaan om te kijken of de positieve attitude van de ouder een voorspeller is voor het inzetten van media als oppas of dat dit komt door de leeftijd van het kind en de opvoedstress van de ouder.

De analyse toont een significante samenhang tussen het inzetten van media als oppas en de positieve attitude van de ouder, leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder ($F(3,288) = 29,95$ $p < 0,001$). Het regressiemodel is dus bruikbaar om het inzetten van media als oppas te voorspellen. In Tabel 2 staan de uitkomsten van de regressie analyse. Model 2 verklaart 23,8% van de totale verklaarde variantie van het inzetten van media als oppas ($R^2 = 0,24$). Positieve attitude is significant positief gerelateerd aan het inzetten van media als oppas. Dit houdt in dat hoe positiever de attitude van ouders, hoe vaker ze media inzetten als oppas. Hypothese 1 wordt op basis van deze gegevens aangenomen. Beide covariaten, leeftijd van het kind en opvoedstress, zijn significant gecorreleerd aan het inzetten van media als oppas. De leeftijd van het kind is negatief gecorreleerd wat betekent dat naarmate kinderen ouder worden, ouders minder media inzetten als oppas. Opvoedstress is positief gecorreleerd wat inhoudt dat ouders met veel opvoedstress, meer media als oppas inzetten.

Tabel 2

Multiple Regressieanalyse: Voorspellers van mediagebruik als oppas

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Model 2					
Constante	0,93*	0,24		3,95	< 0,001
Leeftijd kind	-0,05*	0,01	-0,24*	-4,67	< 0,001
Opvoedstress	0,35*	0,05	0,40*	7,75	< 0,001
Positieve attitude	0,16*	0,05	0,16*	3,03	0,003

Noot. n = 292

Relatie tussen Leeftijd Ouders en het Inzetten van Media als Oppas

Hypothese 2 veronderstelt dat er een negatieve relatie is tussen de leeftijd van ouders en het inzetten van media als oppas. De hypothese is getoetst met behulp van een multiple regressie. Hierbij is media als oppas de afhankelijke variabele en is leeftijd van de

ouder de onafhankelijke variabele. Leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder zijn covariaten. Dit is gedaan om te kijken of de leeftijd van de ouder een voorspeller is voor het inzetten van media als oppas of dat dit komt door de leeftijd van het kind en de opvoedstress van de ouder.

De analyse toont een significante samenhang tussen het inzetten van media als oppas en de leeftijd van de ouder, leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder ($F(3, 288) = 26,26, p < 0,001$). Het regressiemodel is dus bruikbaar om het inzetten van media als oppas te voorspellen. In Tabel 3 staan de uitkomsten van de regressie analyse. Model 2 verklaart 22% van de totale verklaarde variantie van het inzetten van media als oppas ($R^2 = 0,22$). De leeftijd van de ouder is niet significant gerelateerd aan het inzetten van media als oppas. Hypothese 2 wordt daarom verworpen. Beide covariaten, leeftijd van het kind en opvoedstress, zijn significant gecorreleerd aan het inzetten van media als oppas. De leeftijd van het kind is negatief gecorreleerd wat betekent dat naarmate kinderen ouder worden, ouders minder media inzetten als oppas. Opvoedstress is positief gecorreleerd wat inhoudt dat ouders met veel opvoedstress, meer media als oppas inzetten.

Tabel 3

Multiple Regressieanalyse: Voorspellers van mediagebruik als oppas

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Model 2					
Constante	1,45*	0,13		11,03	< 0,001
Leeftijd kind	-0,05*	0,01	-0,25*	-4,70	< 0,001
Opvoedstress	0,38*	0,05	0,42*	7,74	< 0,001
Leeftijd ouder	0,00	0,00	0,09	1,66	0,099

Noot. n = 292

Relatie tussen Arbeidsuren Ouder en het Inzetten van Media als Oppas

Hypothese 3 veronderstelt dat er een positieve relatie is tussen het aantal arbeidsuren van de ouder en het inzetten van media als oppas. De hypothese is getoetst met behulp van een multiple regressie. Hierbij is media als oppas de afhankelijke variabele en is het aantal arbeidsuren van de ouder de onafhankelijke variabele. Leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder zijn binnen deze analyse ook meegenomen als covariaten. Dit is gedaan om te kijken of het aantal arbeidsuren van de ouder een voorspeller is voor het inzetten van media als oppas of dat dit komt door de leeftijd van het kind en de opvoedstress van de ouder.

De analyse toont een significante samenhang tussen het inzetten van media als oppas en het aantal arbeidsuren van de ouder, leeftijd van het kind en opvoedstress van de

ouder ($F(3, 270) = 26,57, p < 0,001$). Het regressiemodel is dus bruikbaar om het inzetten van media als oppas te voorspellen. In Tabel 4 staan de uitkomsten van de regressie analyse. Model 2 verklaart 23% van de totale verklaarde variantie van het inzetten van media als oppas ($R^2 = 0,23$). Het aantal arbeidsuren is niet significant gerelateerd aan het inzetten van media als oppas. Hypothese 3 wordt daarom verworpen. Beide covariaten, leeftijd van het kind en opvoedstress, zijn significant gecorreleerd aan het inzetten van media als oppas. De leeftijd van het kind is negatief gecorreleerd wat betekent dat naarmate kinderen ouder worden, ouders minder media inzetten als oppas. Opvoedstress is positief gecorreleerd wat inhoudt dat ouders met veel opvoedstress, meer media als oppas inzetten.

Tabel 4

Multiple Regressieanalyse: Voorspellers van mediagebruik als oppas

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Model 2					
Constante	1,58*	0,15		10,27	< 0,001
Leeftijd kind	-0,05*	0,01	-0,24*	-4,58	< 0,001
Opvoedstress	0,35*	0,05	0,40	7,65	< 0,001
Arbeidsuren ouder	-0,00	0,02	-0,01	-0,14	0,885

Noot. n = 274

Relatie tussen Opleidingsniveau en het Inzetten van Media als Oppas

Hypothese 4 veronderstelt dat er een negatieve relatie bestaat tussen het opleidingsniveau van de ouder en het inzetten van media als oppas. De hypothese is getoetst met behulp van een multiple regressie. Hierbij is media als oppas de afhankelijke variabele en is opleidingsniveau de onafhankelijke variabele. De leeftijd van het kind en opvoedstress van de ouder zijn binnen deze analyse ook meegenomen als covariaten. Dit is gedaan om te kijken of het opleidingsniveau van de ouder een voorspeller is voor het inzetten van media als oppas of dat dit komt door de leeftijd van het kind en de opvoedstress van de ouder.

De analyse toont een significante samenhang tussen het inzetten van media als oppas en het opleidingsniveau van de ouder, de leeftijd van het kind en de opvoedstress van de ouder ($F(3, 288) = 26,07, p < 0,001$). Het regressiemodel is dus bruikbaar om het inzetten van media als oppas te voorspellen. In Tabel 5 staan de uitkomsten van de regressie analyse. Model 2 verklaart 21% van de totale verklaarde variantie van het inzetten van media als oppas ($R^2 = 0,21$). Het opleidingsniveau is niet significant gerelateerd aan het inzetten van media als oppas. Hypothese 4 wordt daarom ook verworpen. Beide covariaten, leeftijd van het kind en opvoedstress, zijn significant gecorreleerd aan het inzetten van

media als oppas. De leeftijd van het kind is negatief gecorreleerd wat betekent dat naarmate kinderen ouder worden, ouders minder media inzetten als oppas. Opvoedstress is positief gecorreleerd wat inhoudt dat ouders met veel opvoedstress, meer media als oppas inzetten.

Tabel 5

Multiple Regressieanalyse: Voorspellers van mediagebruik als oppas

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
Model 2					
Constante	1,04*	0,26		4,01	< 0,001
Leeftijd kind	-0,51*	0,01	-0,26*	-4,82	< 0,001
Opvoedstress	0,37*	0,05	0,41*	7,58	< 0,001
Opleidingsniveau	-0,02	0,02	-0,05	-0,83	0,003

Noot. n = 274

Conclusie

Het onderzoek is uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de mogelijke relatie tussen ouderkenmerken en het inzetten van media als oppas. Het onderzoek is gebaseerd op de 'Uses and gratifications theorie' (UGT). Vanuit de UGT zou er gezegd kunnen worden dat ouders media inzetten als oppas om in hun eigen behoeften te voldoen (Aubrey et al., 2012). Aan de hand van de UGT theorie en de literatuur kan verwacht worden dat er een relatie is tussen ouderkenmerken (attitude van de ouder, leeftijd van de ouder, arbeidsuren en opleidingsniveau van de ouder) en het inzetten van media als oppas bij kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar oud.

Uit de resultaten komt naar voren dat positieve attitude een positieve relatie heeft met het inzetten van media als oppas. Hieruit blijkt dat hoe positiever de attitude van ouders is, hoe meer media ingezet wordt als oppas. Vanuit de literatuur wordt dit onderbouwd.

De leeftijd van de ouder hangt daarentegen niet samen met het inzetten van media als oppas. Echter werd er verwacht vanuit de literatuur dat er een negatieve relatie is tussen de leeftijd van de ouder en het inzetten van media als oppas. Mogelijk kan dit verklaard worden doordat er in de literatuur alleen een causaal verband is gevonden tussen jonge ouders en de mate van stress die zij ervaren, en stress is in andere onderzoeken weer gelinkt aan het inzetten van media als oppas. Het ontbreken van een causaal verband kan verklaren dat de leeftijd van de ouder zonder het ervaren van stress geen relatie heeft met het inzetten van media als oppas.

Het aantal arbeidsuren toont eveneens geen relatie met het inzetten van media als oppas. Vanuit de literatuur werd er verwacht dat er een positieve relatie is tussen arbeidsuren en het inzetten van media als oppas. Het verschil kan mogelijk verklaard

worden doordat er in de literatuur niet specifiek gericht is op het inzetten van media als oppas, maar op het mediagebruik van kinderen.

Ten slotte is er geen relatie aangetoond tussen opleidingsniveau en het inzetten van media als oppas. Opvallend is dat de literatuur aangeeft dat er wel een negatieve relatie bestaat tussen het opleidingsniveau en het inzetten van media als oppas, er wordt namelijk beschreven dat laagopgeleide mensen meer media inzetten dan hoogopgeleide mensen. Het verschil kan mogelijk verklaard worden doordat de onderzoekers zich gericht hebben op andere leeftijden van het kind.

Van de vier ouderkenmerken zijn er drie die niet samenhangen met het inzetten van media als oppas. Alleen positieve attitude blijkt significant gerelateerd te zijn aan het inzetten van media als oppas. Dit wordt niet als voldoende beschouwd om de vraagstelling aan te nemen. Op basis van de onderzoeksresultaten kan er daarom geconcludeerd worden dat de centrale vraagstelling: In hoeverre is er een relatie tussen ouderkenmerken en het inzetten van media als oppas voor hun kind(eren) in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar, verworpen dient te worden.

Toekomstig onderzoek, naar het inzetten van media als oppas binnen het gezin, levert wellicht nuttige informatie op. Zeker met het oog op de snelle ontwikkeling van media en de groeiende toegankelijkheid voor iedereen. Het is daarom belangrijk om te weten welke kenmerken invloed hebben op het mediagebruik binnen gezinnen en welke gevolgen dit heeft voor kinderen en adolescenten, aangezien zij hier al erg vroeg aan blootgesteld worden. Met deze informatie kan gepeild worden of het mediagebruik snel stijgt, of er ernstige consequenties aan gekoppeld kunnen worden en of er mogelijk preventieprogramma's opgesteld kunnen worden als dit het geval is.

Discussie

Een sterke kant van het onderzoeksproces was de snelle start en de planning. Hierdoor was het mogelijk snel te starten met het benaderen van participanten, waardoor er velen werden bereikt en een groot databestand werd verkregen. De kosten en tijd bleven laag, doordat de vragenlijst digitaal naar de participanten werd gestuurd en ingevuld. Daarnaast waren de ouders in de gelegenheid de vragenlijst in een vertrouwde omgeving in te vullen op een gelegen tijdstip, waardoor de betrouwbaarheid vergroot wordt. De onderzoeks variabelen waren normaal verdeeld, waardoor er een representatief beeld is.

Enige kritiekpunt op het onderzoek is dat er in de vragenlijst de antwoordmogelijkheden 'niet van toepassing' en het opleidingsniveau 'bachelor op HBO- of universitair niveau', ontbreekt waardoor gegeven antwoorden wellicht niet passen bij de situatie of mening van de participanten. Een aanbeveling voor eventueel vervolgonderzoek is daarom deze bovenstaande punten toe te voegen aan het toekomstige onderzoeksinstrument. Tot slot bestaat het vermoeden dat ouders onder media vooral de elektronische mogelijkheden hieronder verstonden en nauwelijks het gebruik van boeken

meegenomen hebben in het beantwoorden van de vragen. Een aanbeveling voor eventueel vervolgonderzoek is dat er vooraf aan de ouders duidelijk wordt gemaakt wat er met het begrip media bedoelt wordt door middel van een briefing.

Referenties

- American Academy of Pediatrics. (2001). Children, adolescents, and television. *Journal of the American Academy of Pediatrics*, 107(2). doi:10.1542/peds.107.2.423
- American Academy of Pediatrics. (2009). Policy statement- media violence. *Journal of the American Academy of Pediatrics*, 124(5). doi:10.1542/peds.2009-2146
- Anand, S., Krosnick, J. A. (2005). Demographic Predictors of Media Use Among Infants, Toddlers, and Preschoolers. *American Behavioral Scientist*, 48(5), 539–561. doi:10.1177/0002764204271512
- Aubrey, J. S., Olson, L., Fine, M., Hauser, T., Rhea, D., Kaylor, B., & Yang, A. (2012). Investigating personality and viewing-motivation correlates of reality television exposure. *Communication Quarterly*, 60, 80-102. doi:10.1080/01463373.2012.641830
- Beyens, I., & Eggermont, S. (2014). Putting young children in front of the television: Antecedents and outcomes of parents' use of television as a babysitter. *Communication Quarterly*, 62(1), 57–74. doi:10.1080/01463373.2013.860904
- Brown, J. D., & Winterspoon, E.M. (2002). The mass media and american adolescents' health. *Journal of Adolescent Health*, 31, 153-170. doi:10.1016/S1054139X(02)00507-4
- De Brock, A. J. L. L., Vermulst, A. A., Gerris, J. R. M. & Abidin, R. R. (1992). NOSI, Nijmeegse Ouderlijke Stress Index. Experimentele versie. Handleiding. Lisse: Swets&Zeitlinger.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2013). *Steeds vaker laptop, smartphone en tablet in huis*. Geraadpleegd op <http://www.cbs.nl/nl-nl/menu/themas/vrije-tijd-cultuur/publicaties/artikelen/archief/2013/2013-3926-wm.htm>
- Coker, T. R., Elliot, M. N., Schwebel, D. C., Windle, M., Toomey, S. L., Tortolero, S. R., ... Schuster, M. A. (2015). Media violence exposure and physical aggression in fifth grade children. *Academic Pediatrics*, 15(1), 82-88. doi:10.1016/j.acap.2014.09.008
- Götz, M., Bachmann, S., & Hofmann, O. (2007). Just a babysitter? Functions of television viewing in the daily life of children up to 5 years old from a parental perspective. *Television*, 20, 35–39. Geraadpleegd op http://www.bro-online.de/jugend/izi/english/publication/television/20_2007_E/goetz%20et%20al_engl.pdf
- LePlatte, D., Rosenblum, K. L., Stanton, E., Miller, N., & Muzik, M. (2012). Mental health in primary care for adolescents parents. *Mental Health in Family Medicine*, 9(1), 39-45. Geraadpleegd op <http://www.ncbi.nlm.nih.gov.proxy.library.uu.nl/pmc/articles/PMC3487608>
- Nikken, P., & Schols, M. (2015). How and why parents guide the media use of infants, toddlers, pre-schoolers, and early childhood children. *Journal of Child and Family*

Studies. doi:10.1007/s10826-015-0144-4

- Pagani, L. S., Fitzpatrick, C., Barnett, T. A., & Dubow, E. (2010). Prospective associations between early childhood television exposure and academic, psychosocial, and physical well-being by middle childhood. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, *164*, 425-431. doi: 10.1001/archpediatrics.2010.50
- Rideout, V., Hamel, E., & Kaiser family foundation. (2006). The Media Family: Electronic Media in the Lives of infants, Toddlers, Preschoolers and their Parents. *Henry J. Kaiser family foundation*. Geraadpleegd op <https://kaiserfamilyfoundation.files.wordpress.com/2013/01/7500.pdf>
- Secombe, K. (2000). Families in poverty in the 1990's: Trends, causes, consequences, and lessons learned. *Journal of Marriage and the Family*, *62*(4), 1094-1113. doi:10.1111/j.1741-3737.2000.01094.x
- Séguin, D., & Klimek V. (2015). Just five more minutes please: electronic media use, sleep and behavior in young children. *Early Child Development and Care*, 1-20. doi: 10.1080/03004430.2015.1071528
- Vandewater, E. A., Rideout, V. J., Wartella, E. A., Huang, X., Lee, J. H., & Shim, M. (2007). Digital childhood: electronic media and technology use among infants, toddlers, and preschoolers. *Pediatrics*, *119*, 1006-1015. doi:10.1542/peds.2006-1804
- Vossen, H. G. M., Piotrowski, J. T., & Valkenburg, P. M. (2014). Media use and effects in childhood. In J.F. Nussbaum (Ed.), *The handbook of lifespan communication* (pp. 93-112). New York: Peter Lang Publishing.
- Walton, K., Simpson, J. R., Darlington, G., & Haines, J. (2014). Parenting stress: A cross-sectional analysis of associations with childhood obesity, physical activity, and TV viewing. *BMC Pediatrics*, *14*(1), 1. doi:10.1186/1471-2431-14-244
- Yun, G. W., Trumbo, C. W. (2000), Comparative Response to a Survey Executed by Post, E-mail, & Web Form. *Journal of Computer-Mediated Communication*, *6*(1), 0-0. doi:10.1111/j/1083-6101.2000.tb00112.x
- Zimmerman, F. J., & Christakis, D. A. (2007). Associations between content types of early media exposure and subsequent attentional problems. *Journal of the American Academy of Pediatrics*, *120*(5), 986-992. doi: 10.1542/peds.2006-3322